

met het bemoedigende rode kruisje en het stralende 'Nederlandse Rode Kruis, Dienst voor speciale Hulpverlening'. Wij moesten allen aan tafel gaan zitten en toen werden de zakken rondgedeeld. U had de gezichten moeten zien van al die grote kerels . . . Ik zag in vele ogen tranen blinken en dat waren waarachtig geen valse.

Deze heerlijke en toch zo simpele Rode Kruis-pakketten! Zij waren voor ons méér dan een noodzakelijke aanvulling van het zeer schrale officiële rantsoen, méér dan een erg welkome afwisseling in het menu van zure droge kuch en eeuwige koolsoep. Méér, want zij waren het tastbare bewijs dat wij steeds bleven leven in de gedachten van ons dierbare Nederlandse volk, voor welks toekomst de meesten onzer gevangen zaten. Zij brachten telkens weer de boodschap: 'Houdt moed! Wij vergeten u niet!'¹

De situatie in Vught was toen al enkele maanden deze dat nagenoeg alle gevangenen dank zij de pakketten (de Rode Kruis-pakketten, de pakketten van mevrouw Timmenga en de 'familie-pakketten') geen honger meer leden; een groot deel van de gevangenen werkte bovendien in het Philips-Kommando en de directie van Philips had verlof gekregen, alle leden van dat Kommando op de zes werkdagen een warme maaltijd extra te verschaffen. Bij het kampziekenhuis hield men dagelijks zoveel voedsel over, vooral met boter besmeerde boterhammen met dik spek er op (die kwamen uit de Rode Kruis-pakketten), dat een in het ziekenhuis werkzame gevangene dagelijks een mand vol van die boterhammen buiten de deur zette, 'zodat iedereen die honger had, er bij kon. Maar over het algemeen kon ik de hele mand met brood en al weggooien.' Toen in het ziekenhuis eens een hele gamel met warm eten over was, bracht diezelfde gevangene haar naar het Strafblok. 'Ik kan u zeggen', vertelde hij na de oorlog, 'dat ik er ben uitgedonderd, mèt mijn hele ketel. Of zij dat moesten eten! . . . Daarom houd ik ook vol: wie in die tijd in Vught honger heeft geleden, was te lui om te lopen.'²

Wij tekenen bij dit alles aan dat de gevangenen die in de *Aussenkommandos* van het kamp opgenomen waren, er veel ongunstiger aan toe waren: zij kregen wel eens hulp van de bevolking van de streek waar zij werkten, maar zij vielen buiten de regelmatige pakketten-uitdeling van niet op naam gestelde pakketten in het kamp zelf. Vandaar ook de angst om bij zulk een *Aussenkommando* te worden ingedeeld. Ook de gevangenen in de 'bunker' (dat

¹ H. Cappetti in *Oorlog over ons dorp*, p. 54. ² 'Verslag van mededelingen van Chr. Bakker' (10 aug. 1947), p. 3-4 (GC).